

NAPRZÓD

Dziennik Socjalistyczny

Kraków, sobota 17 maja 1947

NR 133

Dr BOLESŁAW DROBNER Przewodniczący WK PPS

Przed III Wojewódzką Konferencją PPS

Dnia 27 maja 1945 r., a więc kilkanaście dni po ostatecznym skapitulowaniu przeklezionej wroga faszystowskiego, odbyła się pierwsza konferencja wojewódzka w wolnym naszym mieście. Partyzła na nas wózawsza cała Polska robotnicza, patrzyli wrogowie klasowi, i mogliśmy po konferencji napisać w artykule pt. „Partia żywa”, iż

„przeprowadzona w atmosferze głębokiego demokratyzmu i poszanowania wolności słowa oraz swobody wypowiedzi jednostek, bez czego nie ma prawdziwego socjalizmu, stała się konferencją wielką manifestacją siły i prężności socjalistycznego ruchu, dowodem jasnym, że PPS na naszym terenie jest i będzie żywa”.

Dwa dni po I konferencji zjawili się w Krakowie i zgłosili się do naszej organizacji tow. Cyran Kiewicz, Rusinek i Wojewoda Wojciech. Wrócili z obozu w Mauthausen i witaliśmy ich w słowach:

„Witamy Was gorąco i cieszymy się serdecznie, że Was znów widzimy w naszych szeregach. Jesteśmy przekonani, że tak jak dawniej, tak i obecnie razem zaprzęgniemy się do ofiarnej i rzetelnej pracy, dla dobra naszej Partii, a przez nią dla dobra nowej, demokratycznej i suwerennej Polski”.

Dzisiaj jest już now. Cyraniewicz Premierem Rządu, tow. Businek ministrem, a Wojewoda podwójnym wojewodą. Równocześnie jest tow. Cyraniewicz sekretarzem generalnym CKW, tow. Rusinek wiceprzewodniczącym CKW.

Kiedy zeszliśmy się 16 marca ubiegłego roku na II Wojewódzką Konferencję, liczyła nasza wojewódzka organizacja przeszło 38 tysięcy płacących składki, członków, wital nas już nie tygodnik „Naprzód”, a już dziennik w słowach:

„Zejdziemy się w bardzo trudnej chwili, na ostrym zakręcie politycznym. W takiej chwili trzeba umieć politycznie myśleć, spokojnie rozważać, gdy trzeba zwolnić kroku — zwolnić, gdy trzeba atakować — atakować ostro”!

W tym przywitaniu „Socjalistycznego Parlamentu” podkreślił imy, że linia zajęta przez krakowską organizację na kongresie PPSD w r. 1913 była słuszną, była nią na kongresie PPSD w maju r. 1918, że rewolucyjne nastawienie krakowskiej organizacji było słusznym na „zjednoczonym kongresie” PPS w maju r. 1919, że wiołek krakowskiej organizacji w sprawie etosowania dyktatury proletariatu, jako środka walki, wygrał na kongresie czerwcowym w r. 1934 itd.

„Krakowska legenda” — pisał „Naprzód” 8 kwietnia w ubiegłym roku — wykazała raz jeszcze, że miała i ma pewne drogowskazy i umie wiele przeoczyć, byle Sprawa Socjalizmu mogła wygrać”.

Artykuł „Przed II Wojewódzkim Zjazdem PPS”, jaki się ukazał 14 marca 1946 w „Naprzodzie”, kończył się słowami:

„Zjazd nasz ma dać dowód, że jesteśmy twardą opoką Socjalizmu, że i to narzucaona Polacy „wojne norwów” międzypartijnych (chodzi o PSL — trzyp. b. d.) wygramy, że PPS to jedyna w Polsce partia o jasnym, wyraźnym programie, że wygra, że wygrać musi”.

I dziś, gdy stoimy przed III wo-

jewódzką konferencją stwierdziliśmy:

Wydaliśmy już 60-tysięczną legitymację partyjną. Dowodzi to faktu, że do naszej organizacji przychodzą robotnicy masowo, ponieważ do niej mają zaufanie, oświadczają w państwie nie odpowiedzialności za przekłamanie, że nasza partia kroczą najlepszą drogą do Socjalistycznej Rzeczypospolitej Polskiej. Widać, że odchodzili od niej ludzie słabi lub tacy, którzy partię uważali za odskocznię dla swej kariery, a gdy wchodził sam do PPS — wchodził z nią razem do Wolnej i Suwerennej Polski.

Witamy III konferencję wojewódzką serdecznie!

Atak na ustawodawstwo pracy trwa

Prez. Truman podpisał nową ustawę

WASZYNGTON, 17. 5. (PAP). Prezydent Truman podpisał uchwaloną przez kongres ustawę, zakazującą występowania na drodze sądowej o wyrównanie zajętych różnic w uposażeniu, znających z zasydy „od bramy do bramy”.

Ministrowie robotnicy otrzymali wynagrodzenie za czas od chwili wejścia na teren fabryki do chwili jej opuszczenia. Zasada ta była w pewnym okresie porzucona przez pracodawców.

„Każdy dzień bez chleba zbliza nas do katastrofy”

Stwierdza premier Ramadier

PARYŻ, 17. 5. Premier Ramadier w przemówieniu, wygłoszonym w sądzie, przednie w rozgłoszeniu prasy, do robotników, oświadczył, że „każdy dzień bez chleba zbliża Francję do katastrofy”.

W naszym własnym interesie leży dostarczenie zbóż — powiedział premier, Francji. — Ludność jest głodna,

Nowa ustawa nie tylko przesądza sprawę na przyszłość, ale również umożliwia dawne należności.

W orędziu do Kongresu prezydent Truman oświadczył, że utrzymanie tej zasady naraziłoby pracodawców na „polityczną bankructwo”.

Równocześnie prezydent Truman wystąpił do Kongresu o ustawowe podniesienie minimum płac za godzinę z 40 do 65 centów.

Sesja ONZ w sprawie Palestyny zakończona

NOWY JORK 17. 5. — Generalne Zgromadzenie ONZ zakończyło swą sesję poświęconą sprawie Palestyny. Zdaniem większości delegatów:

- 1) Komisja jest neutralna. W jej skład nie weszli przedstawiciele jakiegokolwiek zainteresowanej strony.
- 2) Kompetencje jej będą szerokie i

zalecenia komisji nie będą przesądzały o decyzyjnych ostatecznych.

Z postanowień tych nie są zadowoleni ani Żydzi ani Arabowie. Przedstawiciel Agencji Żydowskiej Szertok oświadczył, iż Żydzi zostali wykluczeni, lecz nie mieli dostatecznej sposobności udzielenia wyczerpującej odpowiedzi na skargi, wysunięte przez Arabów.

Zachodnie stany amerykańskie nie aprobują trumanowskiej polityki dolarowej

WASZYNGTON, 17. 5. Prezydent Truman oświadczył delegacji demokratów przybyłych do Biegłego Domu z zachodnich stanów USA, że gdyby swego czasu wydano 100 milionów dolarów na dobre zorganizowanie pokoju po pierwszej wojnie światowej, oszczędziliby to Stanom Zjednoczonych 350 milionów

dolarów i 300 000 ludzi, straconych w drugiej wojnie światowej.

Uwagi te zostały spowodowane do-niesieniami, że wyborcy w zachodnich stanach wykazywali niechęć do polityki ograniczenia Truman, szczególnie z powodu wydatków finansowych, jakie mo-że ona ponagnąć za sobą.

Ponowne oświadczenie Bevinia w sprawie Gmin

LONDYN, 17. 5. Min. Bevin po raz drugi zabrał głos w Izbie Gmin, w toku debaty nad polityką zagraniczną. Stwierdził on na wstępie, że w tej chwili nie zapatrjuje się na sytuację ani zbyt pesymistycznie, ani zbyt optymistycznie.

Minister oświadczył w dalszym ciągu, że jedna z największych trudności podczas obrad ministrów spraw zagranicznych nad ustabilizowaniem pokoju była okoliczność, że każde słowo, jakie padło w toku dyskusji, pojawiao się w prasie. Rzecz jasna, — dodał mówca — że nie chciałem żadnych tajnych rokowań, stwierdziłem jednak w Moskwie i w Paryżu, że nawet głośno wypowiedziane myśli lub sugestie wstępne przynależą do prasy. To było jednym z najważniejszych obowiązków przy opracowaniu szczegółów technicznych.

Odpowiadając na poszczególne pytania, jakie padły w toku debaty, minister Bevin umacnił m. in. powolne tempo rokowań w sprawie luzji gospodarczej angielskich stref okupacyjnych.

W sprawie Egiptu i Sudanu mówca oznajmił, że rząd brytyjski uczynił w tym zakresie wszystko, co mógł i nie może pousnąć się dalej, nawet gdyby miało przekazać tę sprawę do Rady Despatcheństwa.

Mówiąc o sprawach polskich minister podał do wiadomości, że podczas rozmów odbytych w Warszawie proponowano mu, by Wielka Brytania wpłaciła do swej strefy w Niemczech jeszcze 50 tysięcy Niemców z Polski. Bevin zaznaczył, że Wielka Brytania w przybliżeniu wypłaciła kwotę, przypadającą na nią za podstawie porozumienia, zawartego w Radzie Kontroli. Wszelkie dalsze przedsięwzięcia ze strefy brytyjskiej mogłyby być wzięte pod uwagę po otrzymaniu sprawozdania, jakie Rada Kontroli ma przygotować w sprawie przedsięwzięcia ludności do Niemiec.

Odpowiadając na pytania, czy rząd redukuje swoje zobowiązania obronne, minister odpowiedział przecząco, dodał jednak, że zobowiązania te należy traktować pod kątem widzenia rozwoju sprawy traktatów pokojowych.

Kończąc minister Bevin zaprzeczył i naciekliwym poglądom, że Wielka Brytania przelała by wielkim moralstwem. Uważamy się — mówi minister — za jedno z moralnie o najbardziej żywotnym znaczeniu dla pokoju świata i do tychczas odgrywamy naszą rolę historyczną.

Bezpośrednio przed Bevinem przemawiał jako główny mówca opozycji Harold Mac Millan, który podczas wojny był brytyjskim ministrem, rezydentem przy alianckiej strefie śródziemnomorskiej.

Mówca ten dał wyraz swemu niepokojowi z powodu pewnych aspektów sytuacji europejskiej. Cieszy go natomiast, że Stany Zjednoczone zerwały z izolacjonizmem i uzwały pomysłność nowego świata, związaną nieodłącznie z rozbrojeniem staro.

Debata zakończyła się wraz z mową ministra Bevinia bez żadnego głosowa-

Gabinet -- ale nie figur woskowych

Próby utworzenia rządu we Włoszech Sędziwi kandydaci na premierów

Cena polskiej krwi

W. B. c. i. a. rocznicę bitwy pod Monte Cassino,

Mija trzecia rocznica jednej z najcięższych bitew, jaką stoczyły oddziały polskie na Zachodzie, rocznica bitwy o Monte Cassino.

Przez prawie przeważnie się szereg głosów na jej temat. Słynęło się o niej mówiącej to białe szaleństwo, narwanemu i ludzi, padły słowa uwielbienia dla heroizmu żołnierzy. Wiele rzeczy można by jeszcze na ten temat powiedzieć. Czy bitwa ta z punktu widzenia strategicznego była jedynym dobrym rozstrzygnięciem, mimo tak strasznych ofiar.

Faktem jest, że bitwa ta otwiera drogę na Rzym oddziałom alianckim, przysiężając wybitnie ich marsz naprzód. Faktem jest również, że drogę tę otworzył żołnierz polski i, że jak widzieliśmy, Austriacy bardzo szybko o tym zapomnieli.

Wzruszająca o Monte Cassino powiadana w bardzo trudnych warunkach terenowych (otok Palawan) szedł z dołgią na uszeregowano umocniono i świetnie rozbudowanym systemem bunkrów betonowych, wymagała od żołnierza polskiego ogromnego wpatku. Pożycyły imiennieksie broniły wybożony żołnierzy, pochodzący przeważnie z oddziałów spadochroniarzy.

Monte Cassino nie było zdobywane szturmem czy atakiem na bogniętą a ciągu godzin dnia pod melodią „Jeszcze Polska nie zginieła”. Sama zdobyte klasztoru to ciężka sprawa krwawych szaleństw nętar, to nieleniecia jednego gniazda oporu po drugim, to walka o każdy kamień przy współpalczy wszystkich broni. Żołnierze tam walczący zdobyli się na nie jeden bohaterki, czy też szalonego szoku, ale w takich sztychach.

Pamiętamy o niej jako o jednym z dowodów zimy moralnej, na jaką szła Polska w potrzebie. Warto tu jeszcze przytoczyć głos piosenkarza wojennego z puchochłach gen. Lesce, dowódcy VIII armii, który w rozkazie wydany po bitwie pisał: „Dzielnosc oddziałów polskich w tych szalonych walkach oraz sposób, w jaki wykorzystywali one ciężki ogień moździerzy i artylerii i naporczyce przezwyciężenia były dla mnie rewolucją”.

Pamiętamy również, że historia jest po to, aby z niej wyciągnąć realnie konkretne wnioski na przyszłość. Tym bardziej, że historia ostatniej wojny polskiej była krwią polskiego żołnierza, która często, choć czasem niewiadomo, przelana była za obcą sprawę. W rocznicę bitwy o Monte Cassino należy o tym pamiętać.

LAK

RZYM, 17. 5. (AFI). Były premier Orlando, który został nieoficjalnie zaproszony do utworzenia rządu na szeregach poddawanych politycznych nawalniczo telefoniczne kontakty z różnymi autokratami politycznymi.

Wiktor Emanuel Orlando, 87 letni ekspremier i jedyny pozostały przy życiu człowiek „wielkiej czwórki” z pierwszej wojny odmówił przyjęcia misji i utworzenie nowego rządu.

Odmowę umotywował przekonaniem, że partie lewicowe nie zechcą z nim współpracować. Prezydent de Nicola zaprosił w związku z tym na konferencję do siebie Franciszka Saverio Nitti, 93 letniego ekspreziera był oświadczając ewentualność podjęcia się tworzenia nowego rządu. Nitti, który jest słysząc jeszcze bardziej osłabiony niż Orlando przybył do pałacu Guastalini o godz. 18-tej i z wielkim wysiłkiem wysiadł z samochodu i wszedł po palatowych schodach.

O ile Nitti zdecydował się na tworzenie rządu to szanse jego są minimalne i względu na opozycję chrześcijańskich demokratów.

Nitti oficjalnie otrzymał polecenie utworzenia nowego rządu. Po rozmowach, jaką Nitti odbył w piątek rano z prezydentem de Nicola przybył premier wczoraj, iż wstrzymanie się od wypowiedzi do czasu rozpoczęcia narad z ewentualnymi kandydatami na członków rządu.

Przewiduje się ogólnie, że Nitti będzie miał utworzyć rząd centrowy.

Zgodnie z przewidywaniami obserwatorzy politycznych kryzys włoski zaczyna wykazywać wszelkie cechy przekłaki.

Osobliwa sytuacja tymczasowego prezydenta Włoch de Nicola, który otwierając misję tworzenia gabinetu oraz z innymi staraniami panom w wieku około 80-ki nie przetrzymał się z pewnością do przyspieszenia rozwiązania tego kryzysu.

Jest szczęśliwą okolicznością, iż sędziwi kandydaci upatrzeni na premiera przez prezydenta Włoch zachowali jeszcze dość zdrowego rozsądku, ały, misji nie przyjął. Bowiem Włochom potrzebna obecnie nie czcigodny broń szalonych przed 40-ty laty mełoz stanu, ale świeżej, żywej treści, która należy napędzić nową formę państwa włoskiego.

Na Włoszech misji się ten sam bład, jaki popełniony został we Francji: rozdruzona świadomość polityczna ludu włoskiego wysunęła na czoło życia politycznego partie postępowe. Najbliższą z nich jest partia chrześcijańskodemokratyczna, co nie wyjdzie się dziwnym w kraju tradycyjnie katolickim, który w ciągu 20 lat przechoził edukację faszystowską. Jednakże program wyhorczy tej partii przy całym umiarkowaniu środków głosił wyraźnie hasła reform społecznych.

Hasła nie zostały zrealizowane. Chłop włoski nadal młoką obrabia ziemię feodalną oddając mu połowę swego plonu. Z każdego dwu jacy złożonych chłopu przez kurk jedno należy do „pana”.

Winnicie pańskie uprawiane spracowanymi dionni obywatel, napędzają do kieszeni ich właścicieli strumienie złota, podczas gdy ubogiemu wyrolnikowi

większemu pozostaje tylko tyle win, ile go sam potrzebuje.

Nie dziwne, że w tych warunkach kryzys gospodarczy doprowadził do kryzysu politycznego i podobnie jak we Francji, gdzie „za drzwiami czeka de Gaulle”, we Włoszech czeka za drzwiami „mo oquale quov”.

„Po zataceniu kręgu wokół sędziwych emeryłów politycznych, teka premiera wróci znów do de Gasperi, który posiada poparcie 40% parlamentu włoskiego, o ile popra go również partie socjalistyczna i komunistyczna.

Ala teka konstatacja będzie o tyle tylko trwałą o ile chrześcijańska demokracja zdecydowała się na przeprowadzenie programu reform społecznych, któreby realnie ułożyły doll ludu włoskiego i udrożowały włoską gospodarkę państwową.

Żądania socjalistów austriackich wobec władz okupacyjnych

WIENIE, 17. 5. (SAP). Nadzwyczajna konferencja partii socjalistycznej w Wiedniu zwróciła się z apelem do całego świata, Wysłunięto żądanie zastosowania pewnych zarządzeń a. m. n.:

1. Natychmiastowe wycofanie większości sił okupacyjnych.

2. Natychmiastowe zaprzestanie korzystania z austriackich środków żywności i innych towarów przez wojsko okupacyjne.

3. Natychmiastowe zwolnienie nieskarbów, apłitali, donów wypoczynkowych, kąpielisk i hoteli do użytku austriackiej ludności i austriackiej gospodarki krajowej.

4. Nie ograniczanie praw Austrii przy zawieraniu umów handlowych i gospodarczych z innymi krajami.

5. Uznanie prawa Austrii do udziału we wszystkich wojnach. 6. Zniesienie wszelkiej kontroli obojętnej na granicach strefowych w stosunku do podręcznych cywilnych. 7. Całkowite poddanie wszelkiej pro-

dukcji przedsiębiorstw austriackich przepisom ustawodawstwa austriackiego.

Wykonywanie kontroli granicznej wyłącznie przez urzędy austriackie a to dla zapobieżenia wywożeniu austriackich wyrobów za granicę.

Zasłużenie i zaprzawożenia przepisów ustaw o upaństwowieniu w stosunku do wszystkich w tej ustawie publicznych przez zezwolenie listow.

Zwalczanie zakłócenia bezpieczeństwa publicznego przez zwolnienia organom policji austriackiej na użytek własny.

Podważenie wszystkich uchodzących „Dp” pod kompetencje sądownictwa austriackiego o do chwili opuszczenia przez nich kraju.

Natychmiastowe wstrzymanie wszelkiego rodzaju cenzury listowej i prasowej.

Oddanie Austrii znajdujących się w kraju stacji radiowych.

Zwawalowana ofensywa w Grecji w obawie przed niepowodzeniem

ATENY 17. 5. TASS donosi z Aten, że wkrótce twierdzenia dzienników prawicowych o przewidywanej ofensywie przeciwko powstałom, rzeczniczy sztabu generalnego armii greckiej oświadczył, że nie ma nowej ofensywy ani bezpośrednich przygotowań do ofensywy i że jedynie przeprowadza się akcje przygotowawcze przednią.

Jednocześnie dowódca II-giej Armii wydał komunikat stwierdzający,

że druga faza operacji oczyszczającej rozpoczęła się 11 maja przy udziale czterech dywizji. Pociągła będzie poparta przez lotnictwo i artylerię.

Próba sztabu generalnego w celu zaprzeczenia wiadomościom o odbywającej się drugiej ofensywie wywołana jest obawą, że druga ofensywa nie uda się, podobnie jak pierwsza.

Usprawnić działanie służby zdrowia

Budżet Ministerstwa Zdrowia przed komisją skarbowo-budżetową

WARSZAWA, 17. 5. (PAP). Preliminarz budżetowy Ministerstwa Zdrowia referował poseł Wrona-Morski (SL). Budżet Ministerstwa Zdrowia wynosił 4.810.200.000 zł, t. j. 2,3% wydatków. Sumy przeznaczona na ten cel w innych resortach wyniosła 15,5 mld zł. Referent uważa za konieczne skoncentrowanie tych funduszy w Ministerstwie Zdrowia z wyjątkiem funduszy prefinansowanych na ten cel, w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej i Mi-

nisterstwa Bezpieczeństwa Publicznego. Ministerstwo Zdrowia posiada pięć rodzajów przedsiębiorstw i zakładow: przedsiębiorstwa państwowe zakładu higieny, szpitali państwowe, zakłady dawniczy Ministerstwa Zdrowia, zdrowotniska państwowe, centralną składnicę sanitarzną. Po przedstawieniu szeregów propozycji budżetowych, sprawozdawca zgłosił następujące wnioski: 1) Sejm wyzwa Rząd do przeprowadzenia

działania w miarę możliwości scalenia w Ministerstwie Zdrowia wszystkich przedsiębiorstw sanitarnych, profilaktyki oraz polityki populacyjnej. 2) Sejm wyzwa Rząd do przekazania Ministerstwu Zdrowia wszystkich obiektów, niezbędnych dla wykonywania lecznictwa w szpitalach, a w szczególności obiektów, znajdujących się w posiadaniu władz i instytucji nie wykonujących lecznictwa. Po refractie nastąpiła ożywiona dyskusja.

Kto ma rację Anglicy czy Hoover?

Niemcy chowają zapasy żywności

NOWY JORK 17. 5. (Reuter). W kołach politycznych Nowego Jorku, zwraca się uwagę, że istnieją dwie różne wersje w sprawie przyczyny kryzysu żywnościowego w zachodnich Niemczech.

Podczas głoś w świadectwach sekretarza wojny Pattersona i Herberta Hooversa za przyczynę obecnego kryzysu uważa się straty i szkody wynikłe z ciężkiej zimy, brytyjskiej wojny policyjnej, że winę za katastrofalną sytuację żywnościową ponoszą przede wszystkim Niemcy.

Oświadczanie Pattersona i Hooversa pomijają fakt ukrywania żywności przez Niemców. Wystąpienie Pattersona idzie całkowicie po linię wskazań Hooversa. Widąc z niego, że raporty Hooversa o sytuacji żywnościowej,

we Niemiec, które były ostro krytykowane — są podstawą polityki wojennej USA wobec Niemiec.

Droga przyjaźni

Literaci czeszy w Krakowie

W dniu uroczystym przybyło do Krakowa wieściana literatów czeskich i słowackich, z Franciszkiem Holanem, prezesem Związku Literatów Czeskich, na czele. Wraz z nimi przybyli znani publicyści i pisarze — Maria Pajmagnowa, laureatka nagrody państwowej za rok 1937, A. C. Nor, Wacław Rezac, dr Rudo Brian — literat i publicysta słowacki, oraz Paweł Banack, przedstawiciel młodego pokolenia słowackich poetów.

Przybycie gości czeskich ma charakter rewizyty literatów polskich, którzy w ubiegłym roku serdecznie podejmowali byli przez pracowników. Lecz nie jest ono wyłącznie tylko rewizytą. Działaj, kiedy narodził się — polski, czeski i słowacki — wstąpił na drogę ścisłej i przyjaznej współpracy, jest ono dużym krokiem ku lepszemu zrozumieniu i bliźniemu poznaniu.

Przed rokiem 1939-ym — kiedy drogi nasze postrzynały były ścieżki różnolite, — kiedy postrzynały były wyściganie obustronne z tego i współpracy — nie umieliśmy zrozumieć, że przed narodami naszymi stoi jeden cel i nie umieliśmy tej ręki wyściganie.

Z tym większą radością radziliśmy w naszym czeskich gości, gdyż ich przybycie jest tej zgody symbolon. — Z tym większą wstąpił ich radością, że z przybyciem ich — jako z następowaniem zawiązania układu o przyjaźni — większe się budowlaność wzręczenia na nowo drogę.

Goście nasi są nam tym bardziej bliższy, że dostająśa ludność Holand Czechów i Słowaków — którą właśnie reprezentują — przepiękną jest akcentami demokratycznymi i społecznymi — które znajdują niewypływ odpowiednik w literaturze polskiej.

Podczas długich lat wojny — przeżyliśmy wiele i również wiele przeżył nasz słowiański sąsiedzi z południa. — Wąpłyniśmy wstąpił w naszym, który już wtedy położył nasze bratnie narody — istnieje nadal. I sądzić z rozumem z czeskimi gośćmi — zdają sobie oni z tego doskonałe sprawę. I zdają sobie również sprawę z tego, o czym i my doskonale wiemy, że jedynie ścisłe porozumienie i bliźniemu naszym narodom może dać pozytywne wyniki w pracy dla wspólnego celu — jakim jest pokój światowy. KARY.

Polskie masy pracujące, obejmujące na drodze łagodnej rewolucyjnej władze państwowej, przejęły w tym dziedzinie po wojnie i rzadach przedwzrostniowych jednoznacznie cały ogrom zniszczeń oraz błędów zacięcia gospodarczego. Ten stan rzeczy stał się przyczyną wielu trudności i przeszkód, hamujących tempo procesów odbudowy i przebudowy, narazających masy pracujące na ponoszenie kosztów przezwyciężania gospodarki polskiej na nowo tory.

Miliardy strat materialnych, przy konieczności ich jak najwyższego wyrównania, obciążały masy ludności pracującej, wobec niemożności automatycznego połączenia procesów likwidacji państwowego usuwaniem niedostatków zyciowych mas pracujących. Odbudowując materialne podstawy gospodarki narodowej nie można było jednocześnie zapewnić wszystkim ludziom pracy podniesienia ich stopy życiowej, a niekiedy nawet wyrównania jej do poziomu przedwojennego. Podwyższenie stopy życiowej mas pracujących może bowiem następować tylko stopniowo, w uzależnieniu od ogólnego zwiększenia się dochodu społecznego, od wzrostu ilości wyprodukowanych towarów i jednoczesnego obniżania kosztów ich wytworzenia.

W ten sposób tylko wysiłek w zakresie produkcji, połączony z usprawnieniem jej aparatu, prowadzi do polepszenia warunków bytowania mas pracujących. Wzrost produkcji umożliwia zwiększenie ilości dóbr, przeznaczonych do użytku indywidualnego, umożliwia zaspokojenie co raz większej ilości potrzeb przez każdego pracującego. Skuteczny wysiłek dla zwiększenia wytwórczości we wszelkich dziedzinach leży więc bezpośrednio w interesie całego świata pracy.

Najgorszą plagą naszego życia gospodarczego jest niewątpliwie spekulacja, będąca pierwszą przyczyną wahań cen oraz wszelkich zaburzeń rynkowych, odbijających się dotkliwie na kieszeni każdego pracującego. Spekulacja

Na front produkcji

jest też przyczyną powstawania nowych rębów majątkowych, nowych niesprawności w rozdziale dochodu społecznego. Szarobrownicy i spekulanci, to wszyscy, co składa się na zaczątek rodzimej „lumpen-burżuazji”, ludzi, żyjących ze spekulacyjnych zeronia na produkcyjnych niedoborach, — są elementem skodliwym, który musi być bezwzględnie wytypowany w naszym życiu gospodarczym.

Rok temu żądaliśmy na łamach „Naprzodu” (nr 76, z 23. IV. 1946) — sądów doradczych dla nierobów, spekulatorów, waluciarzy, dla wszystkich, którzy działając swoją zaśmiecają polską gospodarkę. Żądanie to należy naturalnie powtórzyć dziś, i to że zdeluzona jeszcze sila. Niemniej należy jednak stwierdzić, że narodziła się nawet kary, oczyszczające resztę tena, nie zaradzą w pełni złu, z którego występują korzenie spekulacji. Jedynym środkiem, który może wpłynąć na usunięcie spekulacji i wytypowanie spekulantów jest podjęcie przez masy pracujące walki na najważniejszym odcinku frontu gospodarczego — na odcinku produkcji.

Hasło pełnej realizacji Planu Trzyletniego, polskiej „trzytatkowości”, to nie tylko sprawa zwiększenia majątku narodowego i budowy dobrobytu mas pracujących, ale to również zagadnienie usunięcia spekulacyjnych przeszkód. Podstawa tych prze-

rostów są bowiem w pierwszym rzędzie braki rynkowe, trudności w normalnym, pełnym pokryciu zapotrzebowania towarowego, które wykorzystuje właśnie spekulacja. Usunąć zaś te braki można tylko przez zwiększenie ilości towarów, naturalnie przy jednoczesnym zmniejszaniu kosztów ich produkcji. Odcinek produkcji posiada dlatego też decydujące znaczenie dla całokształtu gospodarki.

Klasa robotnicza, cały świat pracy, który bierze na siebie odpowiedzialność za rządę winien być ożywiony zrozumieniem, że walka o przyszły byt mas pracujących, o przyszłość kraju jest dziś uzależniona w pierwszym wstępie od mobilizacji sił na froncie produkcji. Bitwa produkcyjna musi być zakończona wielkim zwycięstwem mas pracujących, na czele których kroczą świadomy ruch robotniczy zorganizowany w szeregiach obywateli partii robotniczych.

Przed partiami robotniczymi i przed jednolitymi organizacjami Związkami Zawodowymi staje zadanie przewodnictwa w tej walce o zwiększenie produkcji, będącej warunkiem wzrostu dobrobytu mas pracujących, w walce o oczyszczenie aparatu gospodarczego z wszelkiego skodliwego i wszelkich przeszkód, w walce o pełną realizację Narodowego Planu Gospodarczego.

Tad. Soltan.

Z Danii do Kraju

Wśród rzesz niemieckich z b. Prus Wschodnich, Gdańska i Pomorza Zachodniego, który zawędrowały w końcówce fazy wojny aż do Danii, znalazło się też sporo Polaków autochtónów przy mowoc ewakuowanych przez cofające się wojska niemieckie. — W związku z tym podjęto już jakiś czas temu inicjatywę zmieniającą o repatriowaniu wyrwanym z ojczyzny ziemi rodaków.

Obecnie sprawa ta weszła w stadium realizacji. W najbliższych dniach wyjedzie do Danii

delegat Polskiego Związku Zachodniego, który jako specjalny znawca zagadnień narodowościowych wejdzie w skład Komisji Repatriacyjnej, mającej dokłaźnie rozpatrzyć każdy poszczególne wypadek. Prawo do powrotu do kraju uzyskają tylko ci, którzy będą się mogli wykazać swym polskim pochodzeniem. Selekcja będzie bardzo ścisła, by uniemożliwić wszelkie próby prześlgnięcia się elementu niemieckiego w szeregach polskie.

Co piszą inni?

Jakże są istotne elementy tej walki? Unieszkodliwienie spekulacji, likwidacja manowca „gorącego pieniądza” na rynkach artykułów pierwszej potrzeby, w normalizacji roli miejskiej warstwy pośrednich (kupców i drobnych przemysłowców), dokładna „dociętnie” leżymu polskowemu, surowo kontrola cen, wyprodukowanie kapitalów prywatnych.

To jest jedno część zagadnienia. Wynmowa ona nie tyle graniczny stopień, ile porządek i solidnego wysiłku całego zorganizowanego świata pracy.

Druza część zagadnienia polega nie wyciągnięciu na sprawniejszej organizacji skupia produkcyjnych robotnych w chłopów. Przerzućmy wmy na niedostępną sprawność działającej ten odcinek na „Spółkę” jest zupełnie bez sensu. Nie o to chodzi, aby pięć gray tej sposobności jakąż oddać

lową pieczęć — jak to niektórzy robią — ale o to, by wyszły wszystkie dotychczasowe niedobudzenia, by usunąć przeszkody z tych miejsc, gdzie one istnieją, by, wyposygnąć instytucje do istniejących w lepsze środki. Ko tu nasz drogę wybiłero, ten nasuwa podjęcie, że mu też o co innego chodzi.

Trzecia część zagadnienia to praktyczne usprawnienie działania tej organizacji, której rola w kształtowaniu naszego życia gospodarczego jest najważniejszą: przemyśla. Ciężko musimy wracać do sprawy organizacyjnej administracyjnej, ustaleniu wszystkich czynników sprawności, tanioci z wydajności produkcyjnych. Propaganda dotychczasowych osiągnięć nie zastąpi ani likwidacji braków, ani dalszych sukcesów.

Czwarta część zagadnienia leży w sferze politycznej, od której gospodarka jest zależna. Wzmocnienie polityki rządowej pełnotęsi prawnej, jasności zamierzeń, stabilizacji harmonijnych i na istniejącej dobrej wierze opartych stosunków między stronnictwami demokratycznymi — oto nie były jakoś uli, wymierzony drożynię. Duwocne choćby porządkiem polityki, dostarczenie pre-

tekatów do wyczerpania niejasności — to woda na młyn spekulantów.

Słow pracy, a szczególnie jego czołowe partie — PPS i PPR — muszą na takiej linii ustalić program i praktykę swego działania.

Carota Robotnicza

Na przeszedł ostatnich tygodni praca polska wiele usiłuje polszczenie sprawcie cen. Występują przecenki ich zwycięstwo autoupsalnego staje w obronie realności planu pracowniczy i zarobków robotniczych. Trwała fa jest zapalne troskami. Budujemy w Polsce demokrację ludową, w której państwo ma być reprezentantem interesów najniższych mas. Praca tych mas tworzy się nasz dobrotek narodowy. Masz pracujące mają w tym dorożku brać największy udział. Wyroszeń tego ma być silne podnoszenie ich poziomu życia oraz rozszerzenie kręgu kultury, w której mają żyć.

Wymiarom tej właśnie dożę jest troska o wysokość zarobków i plus, podwyższenia przez żądanie cen. W momencie kiedy w okresie jeszcze wojen-

nym nasze życie gospodarcze stawiło dopiero pierwsze kroki, kiedy wszystkie wysiłki należało skierować dla uruchomienia naszych zakładów przemysłowych, kiedy następnie uruchomienie produkcji należało rozwijać, wówczas obudowujące się państwo polskie — całego wobec mas pracujących dług w tym ciężkim bowiem czasie nie właśnie udzielił mu kredytu, daje swą pracę swoją trud i swój wysiłek.

Wtedy, że demokracja Polska chce rzetelnie spłacać zacięgnięte przez nią zobowiązania tym bardziej, że w danym wypadku chodzi o szerokie masy ludzi, których praca jest najważniejszą fundamentem ponownego rozwoju państwa. Zdajemy sobie uszygnę sprawę i trudności warunków, w których w okresie ponownym przyszło nam żyć i pracować, rozumiemy ciężar zadania, stojącego przed polskim światem pracy. Ale właśnie dlatego tym większa musi być nasza czujność, aby interesy świątego człowieka były należycie chronione, aby jego wysiłek miał przeznaczenie ogólne społeczne, a dobrotek, który dźwigać teni wysiłkiem powstaje i płać się, nie stał się łupem elementu spekulacyjnego.

O czym mówią w Paryżu?

Brak chleba w Paryżu

Problem zaopatrzenia w chleb tym razem dla się szczególnie brutalnie we znaki ludności Paryża. Naród francuski zdaje sobie sprawę ze zażębienia, jakie spowodowało 6 lat wojny. Prawie wszystkie kraje, które były widniami operacji wojennych, wprowadziły u siebie system kartkowy, może bardziej surowy, niż we Francji.

Francuzi wiedzą o tym, że nie ma takiego środka, który by szybko przekierował się i wprowadził dobrobyt.

Ale tu chodzi o coś innego, mianowicie o swobodę nadziei i tu właśnie stało się przyczyną głowo wypowiedanego niezadowolenia. Jest to jak gdyby powrót do rozpraszania między stonkami kowalstwa życia z jednej strony i następnymi ograniczeniami i trudnieniami z drugiej. Pierwszy krok po uwolnieniu stwarzal polityczne i psychologiczne warunki do skoordynowanej i spójnej akcji rządów. Nie skorzystano jednak z okazji. Potem przyszedł okres kolejno po sobie następujących wybo-

rów, gdzie jednak rząd nasz nie miał dość czasu na to, aby przeprowadzić skuteczną akcję.

Premier Ramadier powiadał na jednym z konferencji prasowych:

„Nie powziemy żadnych decyzji odpowiedzialnych na przeciąg najbliższych 15 miesięcy, ale te, które powziemy, odpowiedzialnie zobowiązani są na pewien czas. Te natomiast decyzje, które okazały się porzuceniem i skuteczne, będą obowiązywały nadal”.

I to jest właśnie pierwszym obowiązkiem rządu: obracć linię polityczną polityki i trzymać się jej. Drugim celem powinna być umiejętności stworzenia sobie odpowiedniego i zdrowego autorytetu. Nie chodzi tu o szatańską formę autorytetu, która właściwie ustaje tylko zastawozawo bezsilności rządów, ale o prawdziwy autorytet, który potrafi zwałczyć prymatne egoizmy na rzecz kolektywnej dobra obywateli.

(„Le Populaire”, Paryż)

Barwy, które przechowują ciepło i poprawiają nasz humor

Określenie „ciepły kolor”, używane w mowie potocznej, posiadane swoje uzasadnienie naukowe. Istotnie bowiem kolor, ciepło i światło znajdują się ze sobą w ścisłym związku.

Ostatnio istnieje nawet specjalny zawód inżyniera kolorów, którego zadaniem jest przeprowadzanie badań, w jaki sposób barwy oddziaływają na ludzi, oraz odciecenie.

Zdając sobie sprawę z faktu, że kolor czarny pochłania światło, profesor Picard, podczas pierwszej podróży do stratosfery, polecił wymalować gondole balonu na czarno, ponieważ obawiał się zbyt niskiej temperatury dla uczestników wyprawy. Gdy jednak balon znalazł się w stratosferze, uczeni poczuli gorzko żalować tego kroku, gdyż, pomimo, że temperatura nadezwężyła wysiła minus sześćdziesiąt stopni, wewnątrz gondoli nieznośnie upał wzrósł do plus czterdziestu.

Bez przeprowadzenia specjalnych badań, w następnej podróży, gondola została wymalowana na kolor biały. I oż okazało się, że podczas gdy temperatura otoczenia była taka sama, jak podczas pierwszej wyprawy, t. j. — 60°, temperatura wewnątrz gondoli wysiła tym razem — 20°.

Fachowcy od barw okazali się również niezwykle cennymi pomocnikami w wielkim przemyśle olejarkim. Powna firma, która magazynowała olbrzymie ilości olejów przekonała się, iż w lecie zapasy tak dalece się zagęszczały i ulatniały, iż zarobek kureczył się do minimum.

Wzwanym inżynier, specjalista od farb, wybrał 4 cysterne o pojemności 50.000 litrów każda, które pomalował w kolorach białym, szarym, czerwonym i czarnym.

Po czterech i pół miesiącach przekonano się iż w czarno pomalowanemu tanku uchyło 4543 litrów, w czerwonym 1167, w szarym 682 a w białym zaledwie 280 litrów.

Badanie barw jest bardzo interesujące i pochłaniająca pracę. Możliwość są niemal nieograniczone. Być może, iż w niedalekiej przyszłości, w czasie mroźnej zimy, wystarczy do ogrzewania pokoju zwykła żarówka i odpowiednio pomalowane ściany. Jakkolwiek, obecnie brzmi to nieco nieprawdopodobnie Dr E. Crowden, wykładowca w londyńskiej Szkole Higieny, uczynił już decydujący krok w tym kierunku. Ogrzewał on przy swym eksperymentowaniu pokój jedynie w ten sposób, że pokrył ściany azbestem i aluminium, które odbijały promienie pojedynczej żarówki, oświetlającej pokój.

Kolory wywierają wielki wpływ na nasze samopoczucie, humor, a nawet wydajność naszej pracy.

Dr D. Laird, z uniwersytetu Colgate, zaleca aby w pokoju sypialnym nigdy nie przewalać kolor czerwony, ponieważ powoduje on bezsenność.

Przed kilku laty zaobserwowano we francuskich fabrykach Lumiere, że wszyscy robotnicy stają się niesłychanie zdenerwowani i skłonni do kłótni w ciemniach, oświetlonych na czerwono. Ci sami robotnicy uspakajali się zupełnie, przebywając w ciemniach, gdzie umieszczano światła zielone, lub niebieskie.

Szpitalne i kliniki czynią użytek z tych znanych już i zbadanych faktów i dlatego pragnąc, aby pacjenci lepiej wypooczywali i prędzej wracali do zdrowia, ściany sal chorych, malowane są w kolorach jasno-zielonych, i niebiesko-zielonych.

RZECZY CIĘKAWÉ

Ludzie, którzy przesyli wybuch bomby atomowej na Hirozimie

Według raportu, złożonego przez misję wysłaną przez Stany Zjednoczone dla zbadań tych, którzy ocalili po wybuchu bomby atomowej, zrzuconej na Hirozimę w r. 1945 — stan zdrowia dotkniętych skutkami wybuchu ludzi nie odległy do tej chwili A. J. po 18 miesiącach, jak zdane poprawie.

Na skutek ofiar wybuchu tworzą się ciagle jeszcze tajemnicze strazy, które poparzenia i działania silnych promieni ultrafioletowych. Szaryte w w odzieniu od różowego do ciemno brązowego są często bardzo bolesne przy dotknięciu. Swierżozon również, że radiacja atomiczna powoduje bezpłodność.

W tej chwili największą troską lekarzy jest problem, jaki będzie wpływ wybuchów w Hirozimie i Nagasaki na

pokolenia jeszcze nie urodzone, jakie będą dzieci ludzi, którym udało się wyluknąć przżyć.

Nowy wynalazek amerykański

Namiastka morfiny

Uczni pracują obecnie nad nowym środkiem przeciwbolowym, mającym zastąpić morfinę. Nazwa jego brzmi: amidon. Amidon ma działanie znacznie silniejsze od morfiny, a nie posiada wale jej wad; jest znacznie tańszy i nie powoduje wpadania w senność. To ostatnie jest największym niebezpieczeństwem, jakie objawiaje leczenie morfiną ze sobą przynosi. Amidonu używać można w znacznie mniejszych dawkach, a czas jego działania waha się od 8—10 godzin. Działa on przeciwbolowo nawet w ostatnich stadiach choroby raka, kiedy morfiną już nie działa.

Olbrzymie skarby niemieckie

Jak wiadomo, kilka hiszpańskich pod koniec wojny widno swa niu-klonimio-estatacna klejke, zaczęła przetrwać w góraczkowym pościpie-ku na zachod od Laby mto tylko zło-oto, lecz i inne kosztowności, nagrabane przez nazistów podczas wojny. Hiszpancy starali się zabrać wszystkie kosztowności, wszystko co tylko było możliwe w Niemczech wschodnich, żeby przetrwać je do zachodnich rejonów kraju.

Największy „skarby” został zagarnięty przez wojska amerykańskie przy pomocy urzędników nastawionych w kopalniskach soli w Turynii. Wykopalni na 250 ton zło-oto. Zaszedł to przed konferencją poczdami-ską.

Władze okupacyjne w Ślączewig Hol-estymii, znalazły 30 ton zło-oto, 50 ton zło-oto przeszło do dyspozycji państw zagranicznych z różnych banków zwjarkarskich.

Lecz oprócz tego zło-oto w złabkach do rak amerykańskiej administracji wojskowej przeszedł cały fundusz w tyłowy Bank Rzeszy — 418 wozków z waloatą na sumę nie mniej niż 100 milionów dolarów. Nie mówimy już o innych rzeczach jak m. 253.000 karatów brylantów, wiele kosztowności, 24 tony srebra, olbrzymia ilość nieopieczonych dzieł sztuki wartosci wiele milionów dolarów.

W MILIARDY DOLARÓW

Takie są poszczególne dane o zło-otcie i pozostałych kosztownościach, które znalazły się w magazynach sułogo amerykańskiej administracji wojskowej w Niemczech, a także przewiezionych do safes Now Yorka i Londynu.

Dokładne określenie sumy i tych kosztowności jest niemożliwe. Nawia sem mówimo i sama komisja trzech-stroona (USA, Anglia i Francja) która powinna była rozdzielić zło-oto między państwa zainteresowane, nie tylko nie dysponuje nim, lecz nawet nie wie ile wafakwiście jest zło-oto w Niemczech lub w krajach neutralnych.

Sądząc z niektórych nieopiecznych pośrednich wiadomości, suma zło-otki zdeponowanego przez Niemcy w bankach państw neutralnych, jest bardzo duża. Tak np. według twierdzeń prasy amerykańskiej znpas zło-oto w bankach Argentyny, Hiszpanii, Turcji, Szwecji i Szwajcarii zwiększył się nawet mniej więcej w ciągu wojny o 1700 milionów dolarów. Jak wiadomo, chodzi tu o 1/6 pułnistwa z kló-rymi Niemcy nazistowski zarówno w okresie przedwojennym jak i podczas wojny pozostawali w bliskich stosunkach politycznych i gospodarczych. Kilka nazistowska wolała na-gramadzić w krajach tych swoje lo-kołty kapitału — najpierw celem rozszerzenia swoich wpływów w Europie i na pódłuk zachodniej, a później, w roku 1943, gdy zarysował się decydujący przełom w biegu wojny na ko-zyści sojuszników — w celu zachowania swoich kapitałów poza granicami Niemiec.

„Nie trudno jest zrozumieć, że podobny wzrost zapasu zło-oto w powyższych krajach w przesłanym zaledwie czterech lat, nie mógł być wynikiem ich normalnego rozwoju gospodarczego. Można szczerze stwierdzić, że znaczna część kapitałów szła z Niemiec.

MILIONY DOLARÓW I CZARNE MAGIENIACJE

Ciekawe dane w sprawie niemieckiego zło-ota, znajdujnego się w Szwajcarii, podaje agencja Associated Press, która twierdzi, że w Szwajcarii znajduje się zło-oto nie-

mieckie na sumę nie 53.140.000 dolarów, otrzymanych przez USA, Anglię i Francję, lecz 130.000.000 dolarów i że oficjalnie osobistości amerykańskie patrzyły „przy palcu” na to, że ponad 70 milionów dolarów pozostaje w Szwajcarii, Thunscy ze lo-otieniem do uzyskania porozumienia co do likwidacji innego majątku niemieckiego w Szwajcarii o wartości przeszło pół miliarda dolarów.

W związku z tym należy przypomnieć, że były członki komisji są-jużającej dla zbadań własności niemieckiej za granicą Russell Nixon wymalował swoją dyktando tym że sprzeciwia się on „brudnym machi-nacjom” w kwestii niemieckiego zło-ota w państwach neutralnych. Jak mówi gazeta „P. M.”, Nixon oskar-żył Departament Stanu USA o to, że odbywa on rolę kierującą w tych machinacjach.

Oświadczenie Nixona zostało zło-otem przez roktem. Od tego czasu sytuacja jednak nie zmienia się i machinacje, z których wycofał się Nixon, nie położono kresu.

Uśłowiana pewnych kół zagranicznych, w tej kwestii i osobistości oficjalnych, zamierzając do zatraty prawdy o zło-otcie, na pewno nie przyczynia się zwiększenia ich popularności wśród narodów państw demokratycznych, które wnoszą swój wkład we wspaniałe dzieło walki z nacjonalistami i realizmami, którzy w okupacji niemieckiej, A. D.

Do Ludności Miasta Krakowa

Lotnictwo Polskie w ujęciu techniki lotniczej udziału nie wzięło wskutek brutalnego zahamowania przez okupanta rozwoju naszego lotnictwa w r. 1939 na okres sześciu lat.

Dlatego obecnie zagadnienie odbudowy polskiego lotnictwa cywilnego, odrobienie kilkunastego opóźnienia w rozwoju, ostro i wyraźnie stało przed naszym państwem i społeczeństwem.

Pomocni musimy zadziałać w okresie okupacji kadry techników i konstruktorów lotniczych, wyszkolić i znaczących pilotów szybowcowych i motorowych, szkolić spadochronowców, pokrzyć musimy kraj całej siecią stacji lotniczych i szybowisk. Powstać muszą liczne ośrodki, szkoły lotnicze, instytuty, biblioteki, muzea, warsztaty, doświadczalnie.

Zagadnienia te muszą być rozwiązane w skali ogólnopolskiej przez całe społeczeństwo przy wydajnej pomocy ze strony Państwa.

Wypilki tej części społeczeństwa, której lotnictwo jest szczególnie bliskie i drogie, w kierunku stworzenia naczelnej organizacji lotniczej napotykać się z pełnym zrozumieniem czynników pa-

stwowych. Wpłynięcie tego jest powołanie Ligi Lotniczej, która jako stowarzyszenie ugrupuje i zręczniejsze posiadające szczególne znaczenie dla Państwa w krótkim czasie winna stać się masową organizacją społeczną, poważszą i demokratyczną.

Liga Lotnicza skupi w swoich szeregach jak najszersze rzesze rolników, chłopków oraz inteligencji pracującej, rozciąga opiekę nad młodzieżą tak entuzjastycznie gromadzącą się do lotnictwa.

Kraków, miasta, które wydało największych lotników — bohaterów ostatniej wojny, jest jednym z pierwszych miast, które obecnie przystępuje do organizacji Ligi Lotniczej. Będą powstały w naszym mieście we wszystkich zakładach pracy, Kola Ligi Lotniczej, które obejmując swoje pracowników zainteresują ich lotnictwem, umożliwią dostęp do szkół szybowczych i motorowych, zbudują gmach Polskiego Lotnictwa Ludowego.

Prezydent m. Krakowa

STEFAN WOLAS

Komisarz Ligi Lotniczej w m. Kraków

Z wydawnictw Ligi Morskiej

(o. d.) Nakładem Zarządu Ligi Morskiej w Krakowie została ostatnio wydana praca zbiorowa pod tytułem „W Służbie Morza”. Na książkę składa się szereg artykułów profesorów uniwersytetów i doktorów, którzy w sposób naukowy omawiają znaczenie morza pod względem gospodarczym i państwowym.

Inż. Eugen. Kwiatkowski, Delegat Rządu dla Spraw Odbudowy wybrzeża, w swej pracy zatytułowanej „Wybrzeże polskie powraca do życia” daje krótki rys sytuacji powojennej i znaczenie obecnej granicy morskiej dla państwa. Dr Kazimierz Piwarski podnosi znaczenie Szczecina i Gdańska, dr Józef Szaffarski „Znaczenie gospodarcze mórz”.

Książka jest niezmiernie zajmująca, zapoznaje czytelnika z historią wybrzeża bałtyckiego, z dążeniami Niemców do pozba-

wienia Polski dostępu do morza, o naszych obowiązkach jako państwa morskiego, którym obecnie jesteśmy.

Dr Leon Michałski jasno i zwięźle kreśli rolę i znaczenie Ligi Morskiej.

Przy końcu książki znajdują się w rozdziale p. t. „Informacje” wszelkie wiadomości dotyczące szkolnictwa morskiego.

Znajdujemy również wykaz czasopism poświęconych zagadnieniom morskim, ilość kursów żeglarskich i obozów, gdzie młodzież może zdobywać wiadomości praktyczne z dziedziny żeglarskiej.

„W Służbie Morza” to książka, która powinna znaleźć się we wszystkich bibliotekach świetlicowych przyfabrycznych i młodzieżowych, powinna być polecana gorąco przez nauczyciele i instruktorów wszelkich kursów.

Uwaga lekarza!

W najbliższym poniedziałek, dnia 19 bm., o godz. 19 wieczorem odbędzie się w klubie dyskusyjnym TUR przy ul. Garbarskiej 1 — zebranie kol lekarzy PPS i PPR. Referat pod tytułem „Z problemów etosowych polsko-rosyjskich” wygłosi tow. dr. J. Sieradzki.

Konkurs tańca ludowego

Wydział Kultury i Szkoły Wojewódzkiego Urzędu Krakowskiego urządza w Krakowie w ramach „Dni Krakowa” Konkurs Tańca Ludowego. Konkurs otwarty jest dla zespołów tańca ludowego ogólnopolskiego w strojach regionalnych, przy czym dopuszczalne są solowe popisy taneczne.

Blizszych informacji udzielają Urzędy Wojewódzkie, Wydział Kultury i Szkoły.

Pomiar w wojew. Krakowskim

(od) Krakowski Urząd Wojewódzki, ul. Oddział 1, i Ref. Rol. powierzy mierniczym przysiężonym do wykonania prace pomiarowe związane z parcelacją, scalaniem i regulacją gruntów na terenie woj. krakowskiego. Zgłoszenia pisemne, lub ustne przyjmajcie Wydział pomiarów rolnych w Krakowie, ul. Kochoanowskiego 15 do dnia 1 lipca.

Kursy strazy leśnej

(Lok.) Dnia 19 bm. nastąpi otwarcie kursu strazy leśnej w Przegorzałach, Kurs ma na celu zapoznanie z elementami z nowymi zobowiązaniami gospodarzy leśnej oraz z szeregiem nowych przepisów. W kursie bierze udział 20 osób.

Podziękowanie

Podziękowanie pokazu dnia 11 maja br. w „Feniksie”, Społeczno-Obywatelska Liga Kobiet wyraża serdeczne podziękowanie za bezinteresowny udział w tym pokazie następujących artystek scen krakowskich: Stojanowskiej Basi, Orskiej Irenie, Artemskiej Beacie, Melcer-Dworeckiej Cecyli, Kiermickowej Manuelli, Redlichowej Hance, Smoszewskiej Ninie.

Równocześnie Liga Kobiet dziękuje wszystkim firmom Krakowskim, które wzięły udział w powyższym pokazie, urzeczonym na cele społeczne.

Komunikaty Partyjne

ZWIĄZKOWCY

Odprowa członków zarządów Związków Zaw. PPS-owców odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 17 w sali Nr. 16 w Domu PPS Rynek Gł. 30 i g.

Obecność wszystkich towarzyszy obowiązkowa.

„SOCJALIZM I ZAGADNIENIA KULTURY”

W ramach „Wieczoru Dyskusyjnego” Sekcji Nauczycielskiej, której odbędzie się we wtorek dnia 20 maja br. o godzinie 18-tej w sali I PPS Nr. 16 p. Rynek Główny 30 p. ro. red. Tadeusz Sołtan wygłosi odczyt na temat „SOCJALIZM I ZAGADNIENIA KULTURY”.

Biorąc pod uwagę ważność zagadnień, które toczyć nie może przedsięwzięcie mimo żądań wychowawczych, Sekcja Nauczycielska zaprasza na powyższy wieczór swoich członków, sympatyków i gości. Wstęp wolny.

PORADY LEKARSKIE

Miejski Komitet Polskiej Partii Socjalistycznej w Krakowie komunikuje, że nieubezpieczeni członkowie naszej Partii mogą korzystać z ambulatorium PCK (ze zniżką 50 procent od porad lekarskich, 10 procent od zabiegów, a dla niemożnych bezpłatnie) w zakresie chorób: choroby wewnętrzne, choroby dziecięce, laryngologia, ginekologia, chirurgia, okulistyka.

Sklerowanie do powyższego ambulatorium udzielają Wydział Kadry WK PPS Rynek Główny 30, p. 5.

PORADY PRAWNE

Komitet Dzielnicowy Kraków. Śródmieście uruchomił bezpłatne porady prawne wstępnie i opiekę prawną. Wyznaczony sędziowie będą udzielać porad prawnych we wtorki i piątki w lokalu Komitetu Dzielnicowego Kraków-Śródmieście, ul. Rynek Główny 30, pokój 13 — każdorazowo od godz. 18—19.

MK PPS w Krakowie skreślił z listy czł. Partii ob. Kiliana Jana Nr. leg. 17567 z dniam 16 maja br. na podstawie art. 13 Statutu Org. PPS.

Prezydium MK PPS

Komunikat

Liga Kobiet zawiadamia, że miesięczne zebranie członków wszystkich Zarządów Kół dzielnicowych terenowych fabrycznych i jednostek wojskowych DOW MBW i Milicji odbędzie się w poniedziałek 19 maja o godz. 18-tej popoł., przy ul. Karmelickiej 5.

Notowania Giełdy Żywno-Towarowej w Krakowie

z dnia 15 maja za łowar standerłowy względnie średniej jakości za 100 kg parylet wagon Kraków dostawa biała, zaga w handlu krajowym.
Bazencja 4900—5100, żyto 3400—3600, jęczmień przemysłowy 3400—3500, owies pastewny 3600—3700, mąka awanosa 80% 6500—6800 mąka 82% 6800—7000, żyta 3200—3400, pszenica 1856—1950, otręby żyta 1200—1300, otręby jęczmień 1700—1800, srebniak jęczm. 4300—4500 kasza jęczm. 5000—5200, słoma prasowana 3700—3900, miazga nasiona ziemniaki (jadane 750—800, ziemniaki sadzeniaki, ki 800—1000, groch Wiktoria 5000—5200, groch zielony „Folger 4700—4900, fasola 4100—4300, fasola kolorowa 4100—4300, ryżka biały (jadane 4800—4900, ziemniaki sadzeniaki, ki 800—1000, koniczyna nasiona biała 22000—25000, rajczak angielski 2300—2700, lymonka 4000—4400 — Tendencja ogólna spokojna.

Nowe zadania filmu w szkole

(Rgi) Wiele uwagi poświęca się dzisiaj w kołach pedagogicznych i wychowawczych roli filmu oświatowego za stosowanego jako pomoc szkolna.

Goraz częściej wysuwa się zagadnienie filmu, który może stanowić poważną pomoc w nauczaniu jako ilustracja do wykładu nauczyciela. Odpowiednie badania pedagogów stwierdziły, że wykorzystanie filmu w kształceniu rozszerza horyzont umysłowy ucznia, daje oszczędność czasu w nauczaniu, utrwala wiadomości, ułatwia prace nauczyciela zwiększając zainteresowanie dziecka przedmiotem, pobudza aktywność uczniów w zespołowej pracy klasy. Nikt nie reaguje tak silnie na obraz jak dziecko, nikt tak jak ono nie pozostaje tak silnie pod jego urokiem.

Film oświatowy na terenie szkoły i świetlicy staje się coraz częściej porównywanym zagadnieniem. Na ten temat odbył się w Krakowie zjazd referentów powiatowych działu filmu oświatowego z tematu całego województwa, którego zadaniem było zapoznanie sfer nauczycielskich z nową pomocą w nauczaniu jaką jest film szkolny.

W obrzędach Zjazdu udział wzięli

przed wszystkim pedagogowie zaangażowani w pracy Działu lub zainteresowani problemem filmu na terenie szkoły.

M. in. odbyły się dwie pokazowe lekcje porównawcze z przyrody. Z pokazów zebrani wnieśli wnioski, że film stanowi poważną pomoc w nauczaniu, oraz że nie powinien być wysyłany sposobem „knymowy”, a jedynie służąc jako ilustracja do wykładów nauczyciela. Wyszynięto życzenie pod adresem Działu filmu oświatowych, by tematyka filmów szkolnych była bardziej dostosowana do obowiązującego programu nauczania w szkołach wszelkich typów i stopni. Poza tym zwrócono uwagę na konieczność podniesienia poziomu konspektów związanych do filmu.

W ostatnim czasie działalność na polu filmu oświatowego i szkolnego posunęła się o duży krok naprzód. W ciągu ostatnich miesięcy zamówiono już cztery scenariusze: „Pajak wody”, „Zaby”, „Mucha”, „Gniazda rybi”, opracowano cztery scenariusze „Skrobak”, „Słonka — wróg ziemiopłaków”, „Z życia jelskiego” oraz „Nie od razu Kraków zbudowano”.

Rozpoczęto zdjęcia do filmu „Ołtarz matki Wila Stwożca”, „Wielkanoc w Łowickim”, „Paniolek”, „Zwyczajy rolnicze” i „Wroki molochalne”. — Ukończono zdjęcia i rozpoczęto montaż dwóch filmów „Puszcza Białowieża” oraz „Zwyczajy Bożonarodzeniowe”.

Przeznaczono i oprowaiono także 3 filmów zagranicznych „Mikolaj Kopernik”, „Z dziejów drukarni”, „Słońce, ziemia i księżyc”, „Jesiń w przegrodzie I”, „Z dziejów ziemi”. Do udźwiękowienia oddano zostały „Sowy”, „Zorawia”, „Orzeł” oraz „Pajak”. Poza tym zamówiono scenariusze filmu „Zadanie perspektyw”. W realizacji znajduje się „Odwaga rolnicza w Polsce” oraz „Operacja przeszerpienia szceka”.

Udział nauczyciela w przygotowaniu i wyprodukowaniu filmu szkolnego jest zasadniczym warunkiem powodzenia tej akcji w naszym kraju. udział ten wymaga jednak odpowiedniego przygotowania fachowego, które osiągnąć będzie można dzięki ścisłej współpracy sfer nauczycielskich z Działem filmów oświatowych.

Stacja konserwowania krwi w Krakowie

Okręg Krakowski PKK uruchamia stację przetaczania i konserwowania krwi.
 Zadaniem stacji jest pobieranie, konserwowanie i dostarczanie pełno-krwiotworczej krwi świeżej (krwiolawowej) i konserwowanej dla szpitali wojskowych i cywilnych oraz dla uświatłych.

Krew konserwowana szczególnie w szpitalach poza Krakowem, gdzie nie zawsze można mieć na zawołanie, jest wiodawca do transfuzji (krew świeżą) może oddać w przypadkach, gdyśłych wprost nieoczekiwane uszgi.

Wyniki leczenia gruźlicy skóry

(od) Jak się dowiadujemy, ostatnio nastawiono w leczeniu gruźlicy skóry nowy środek „caliciflorol”. Wyniki są znakomite.
 Stwierdzila to specjalna komisja z ministerstwa Zdrowia na czele, w klinice dermatologicznej U. W., gdzie prof. Grzybowski przedstawił kilka-

Akcja szczerpienia przeciwgruźliczego

(od) W najbliższym czasie na terenie m. Krakowa zostanie przeprowadzone szczerpienie przeciwgruźlicze. Do dnia 14 bm. rompoceli lekarze dniey w Warszawie pierwsze szczerpienie dorosłych przy udziale ministra Zdrowia, oraz konsulka dniejsko, go Równocześnie uruchomiona została w Warszawie specjalna przychodnia i ambulatorium przy ul. Hożej 53.

Inspekcja w pow. Chrzanowskim

W dniu 13 bm. wicewojewoda mgr Rubiński w towarzyszeniu inspektora i powiatowego Wójcickiewicza inspektora Starostw Wsielski przeprowadził inspekcje na terenie powiatu chrzanowskiego oraz odbył konferencje w Zarządzie Miejskim w Jaworznie w towarzyszeniu starosty Wiercickiego w sprawie przejęcia miejscowego sąpiku do będącego pod zarządem Zjednoczenia Węglowego przez miejscowy samorząd.

W czasie pobytu w Jaworznie, wicewojewoda mgr Rubiński zapoznał się z pracami samorządu miejskiego

lodgę w każdej chwili gotową do natychmiastowego zastosowania.

Stacja przyjmuje zgłoszenia bandy, datow na królwadowców codziennie od godziny 14 do 16-tej w lokalu Centralnej Przychodni Leczniczej Okręgu Krakowskiego PKK przy placu Jabłonowskiego 2 telefon 090-99.

Krwłodawca może być każdy człowiek młody (kobieta lub mężczyzna) w wieku od 16 do 35 lat, zdrowy, trzeźwy i niezainfekowany prowadzicie się.

Wolące tego leczenia gruźlicy skóry, „caliciflorol” będzie prowadzone na szeroką skalę w Krakowie w Oddziałach Miejskich.
 Koszt leczenia są stosunkowo niski, dzięki czas trwama kuracji niezbyt długi.

Akcją szczerpienia w całym kraju kieruje Mi. Zdrowia przy wybijaniu pomocy PKK i dniejskiego Czerwonego Krzyża, którego zespoły lekarskie i pielęgniarckie pod kierunkiem dr. Steina przybyli do Polski.

Będzie to pierwsze szczerpienie dorosłych w naszym kraju; jak wynika ze sprawozdań z Francji, Danii, Szwecji i ZSRR, gdzie ten rodzaj szczerpienia jest już od dawna stosowany, rezultaty są doskonałe.

i odbył konferencje z przewodniczącym Miejskiej Rady Narodowej, gdzie omówione były potrzeby miasta. Zainteresował się również sprawą budowy domu stajców prowadzonego przez Caritas.

Przy sposobności zwołali ścielekt Zdrówia, prowadzący przez miejscowego Dyrektora Kopalni oraz Instytut miejscowego szpitala, zwracając szczególną uwagę na hrak, jakie ten szpital w obecnym stanie posiada, co związane jest z rozbudową tego szpitala.

Z Rei. Sądu Wojskowego

Za rabunki i gwałty ponowne na sądzie oskarżonych

i pod pseudonimem „Haly” miał zorganizować bandę terrorystyczną-rabunkową. W 6 dni po wyjściu na mocy amnestii z więzienia — Wiecekz dokonał pierwszego napadu z bronią w reku w towarzystwie zorganizowanych członków, rabując gotówkę, biżuterię i garderobę.

Ta sama banda napadła na 2 funkcjonariuszy M. O. w Korcyrzawie, ustrzeliła i rozbiła na Stanisława Busika w Bibliotece, przetrzym gospodarza i oskarżonego ciężko pobito, w Prusach na Józefa Tomaję, gdzie przy obfitym łupie w postaci radio-aparatu, zegarka Omega i 7000 zł. domowników ciężko pobito, w Gruchalowie na kasę kafejową, przy czym kaskielę po obywatelom pobito i uszkodzono zgwałcił.

Tę samą nocą banda dokonała napadu na organiste z Buszycy, zabierając mu 9000 zł. Na drodze obrabowano kierownika spółdzielni Samopomoc Chłopskiej w Dojardowie, przetrzym pod groźbą broni zabrano mu 70000 zł, a potem wyprowadzono w pole i ciężko pobito. Po za wymienionymi dokonano jeszcze szeregu napałów.
 Oskarżeni posiadali broń palną, automat, pistolet i amunicję.

Osk. Celnarowicz jest oskarżony o skrypowanie od bandy skradzionych rzeczy.

Na przeliku rozprawy przewodniczą-

Co gdzie i kiedy?

RADIO

na dzień 18 maja 1947 r. (niedziela).

Kraków, 6.37 Sygnal czasu. 7.00 Muzyka.
 8.00 Dziennik poranny; przez godzinę program Program Regionalny Krak. na dechy biał. 8.53 Sygnal, 8.58 Pogoda. Pol. Radio: 9.00 Nabożeństwo z kościoła św. Józefa w Wroscie. 10.00 Au. Au. Au. 10.50 Dziennik. 10.45 Koncert symfoniczny. 11.45 Koncert Hektorowa. 11.57 Sygnal czasu. 12.05 Poranek symfoniczny. W programie: Radioblonka i Nalekawa koncert. 12.50 Dziennik. 13.00 Muzyka po wojnie. 13.40 W ramach audycji: dwa świetle wiejskich „Wiosna orkiestra” orkiestra akademicka. 13.55 D. C. audycja świetlistwa. 14.25 Beethoven. 14.43 Uwielbia. 14.50 Muzyka. 14.10 „Kierunek Teatr” — Muzyka. 15.20 Koncert Polskiej K. pol. Ludowej. 16.00 „Wajtko Kierka odwołanie na pytanie”. — Audycja słowna. 16.50 Muzyka dla dzieci. 16.50 Akademia. 16.55 Sygnal ludowy. 17.01 16.45 Skrzynka pocztowa „Kierunek Teatr”. 17.00 Podwieczerek przy mikrofonie Transmisja z Ak. YMCA. 18.15 10 minut polski. „Z zapowiedzi muzyki”. 18.25 Audycja wol. „Kierunek Teatr”. 18.35 18.45 Z życia kulturalnego i kulturalna na Związku Zocholnawców — pogodnie gra Oddechu Odnowiczk. Piakowic. 19.03 „Ciepłota i pianina”. — Lika i pięknie. 19.05 koncert. — akcja oddział Marka Kwiatka. 19.30 Hektor. 19.50 Aktualności dźwiękowe. 19.57 Sygnal czasu. 20.04 21. Komentarz dnia. 21. Dzienik wieczorny. 20.20 „Na muzyczny fall”. 21.00 „Z. szesnaste światła”. 21.10 Beethoven: fortepiano. 21.20 Stanisława Szchedałowicz. 21.25 10. muzyki przyjaciół”. — Franciszka. 21.30 wieś do Polski”. 21.55 Wiadomości społeczne. 21.55 Muzyka. 22.00 Wiosna. 22.05 Dziennik. 22.15 Program, na-

dechy następujący. 22.25 Muzyka. 22.50. 23.30 Program Hożoński Krakowski na dechy następujący. 23.25 Ostatnie chwile. 23.50 koncert. 24.00 koncert. 24.05. W Kinach

WARZAWA: Na granicy WOLNOŚCI: Samotny legist APOLLO : SZTUKA; Maria Lusa SCALA I WANDA: Ostatnia szansa SWIT: Tęsknota (reżyseria awerska) UGIECHA: Znamy siebie UGARSKI: Czy Leczyna to dziewczyna

W teatrach
TEATR MIEJSKI IM. SŁOWACKIEGO godz. 19.00 „Juliusz i Karolus” Reżisera: Kowalewski. Przedstawienie zakończone przez PPS.
 Godz. 19 „Chory i uroczki” Moliere.
MIEJSKI STARY TEATR — data wiec godz. 19.14 „Komedia”. Tragediohumor W. Bodaniewskiego a udziałem K. Suchetia
 Wln. data wiec. 19.15 „Dziwostwa Kto. 19.15” Złoty Januszowicz. 19.15
TEATR KAMERALNY TURU — godz. 19.14 „Pan Jankowicz” Al. Friedl.
TEATR „KOMEDIA MUZYCZNA” (Lu bin data wiec. 19.00 „Kosmoska diawietna” — komedia muzyczna w 3 aktach. — „SIDEM KOTOWA” ul. Żybitowska 21. godz. 19.45 „Historia świata” Maritana Bilego i Jana Kamińskiego.
POLSKI TEATR AKADEMICKI (ul. 18 Strömca) — Kino „Walców 43” (20.15 „Ciepły” reżisera.
TEATR KOLEJARZY Z. Z. K. (Bohódzka ul. 7) — wieczorny z powodu wyjazdu **TEATR LALKI I AKTORA „ORTE.** SKA”. Kraków, Skarbowska 2, p. 9,00 i 18.30 „Złota Rybka”. reżyseria Macia Kowalski.

Wystawa prac fotograficznych Jena Hu. 1946 (1937-1943) — w Muzeum Przem. Azylat. Smoleński 3, w godz. 9-13 i 15-20. Wstęp wolny.

Wystawa prac fotograficznych Jena Hu. 1946 (1937-1943) — w Muzeum Przem. Azylat. Smoleński 3, w godz. 9-13 i 15-20. Wstęp wolny.

Czelnicy piawa
Mleczna historia
 Kupicie sobie kiedyś literkę mleka. Już przy samym kupnie „czalko” minie mleko, gdy usłyszycie cenę 45 zł. Bo to naprawde luksusowy wydatek.

Przebieg historii, która chce dziecku kupić codziennie litr mleka wycie musi spienić około 1.400 zł, co przy przeciętnych zarobkach 5.000 zł jest nie do pomnięcia. Praktycznie rzecz biorąc dziecko polskiego robotnika jest pozabawione możności codziennego picia mleka, które jest tak ważnym produktem odżywczym.

Na tym się jednak moje zmartwienia mleczne nie skończyły. Kiedy bowiem spróbowałem w domu tego napoju przeskonalem się, że jest on dziwnie wodnisty i smakiem bliższy krakowskiej wódce, niż mleku. Chociaż jednak spraważdzi zawarłiś Hazette odstawilem czyść „na kwanina”. Na drugi dzień w szklankę zobaczyłem duży wódek, trochę szarutka i tam kropki tłuszczu.

Zapomniałem przez mnie sprzedawca miła dać mi tylko jedną odpowiedź: co ja mu to poradzę? Takie mleko przywożę mi za wsi.

Do kogo więc należy się zwrócić z tą sprawą? Przed wojną wszystkie wiekiesz miasta Polski miały specjalne komisje kontroli mleka, które w razie zauważonego oszustwa karły nieuczciwego sprzedawcę. W dzisiejszych czasach, kiedy tak powozimy nieszczęśliwie wiesz mleka, które w razie zauważonego oszustwa karły nieuczciwego sprzedawcę. W dzisiejszych czasach, kiedy tak powozimy nieszczęśliwie wiesz mleka, które w razie zauważonego oszustwa karły nieuczciwego sprzedawcę.

Była rzecz to sprawa podnieśnienia cen mleka, który wynikło na skutek skupu mleka dokonowanego przez fabrykantów lodow. Nikt nie chce, żeby ten popularny produkt, jakim są lody, znalazł się w mieście.

Tym nie mniej zakup mleka dla wyżywienia ludow nie powinien się stać przy czynu braku mleka dla dzieci, gdyż zdrowie narodu jest napewno ważniejszym; niż zarobki kilkadziesiąt osób i przychody Kłkasz.

RAK.

